
Ҷомеаи ҷаҳон

Ношир: Ҳайати тадорукот Санаи интишор: 18 Ноябр, 2018 - 13:27

Пас аз истиқлолият Ҷумҳурии Тоҷикистон худро дар муносибатҳои байналмилалӣ ба сифати субъекти мустақили ҳуқуқи байналмилалӣ муаррифӣ намуда, эълон дошт, ки фаъолияти он ҳамчун давлати комилҳуқуқ барои ноил шудан ба сулҳи пайдор, барҳам додани силоҳи ядрӣ ва дигар аслиҳаи қатли ом, роҳ надодан ба истифодаи қувва дар ҳалли баҳсҳо ва ихтилофоти байни давлатҳои соҳибистиқлол равона карда мешавад. Ин масъала дар Эъломияи

Ҷомеаи ҷаҳон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://kumitaizabon.tj>)

истиклолияти Ҷумҳурии Тоҷикистон бараъло дарҷ гардидааст, ки «Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун субъекти мустақили ҳуқуқи байналхалқӣ бо давлатҳои хориҷӣ алоқаҳои дипломатӣ, консулӣ, тиҷоратӣ ва дигар алоқаҳо барқарор менамояд, бо онҳо мубодилаи намоёндагони салоҳиятдорро анҷом медиҳад ва шартномаҳои байналхалқӣ мебандад».

Имрӯз истиклолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро 150 кишвари ҷаҳон ба расмият шинохтаанд. Ҷумҳурии Тоҷикистон бо эътироф кардани асноди робитаҳои байналмилалӣ, аз ҷумла Оинномаи Созмони Милали Муттаҳид, Санади хотимавии Ҳелсинки, Баёнияи Париж ва дигар санадҳои зербинои сиёсати дохилӣ ва хориҷии худро бунёд намуда, инсон ва ҳифзи ҳуқуқи озодиҳои онро, сарфи назар аз мансубияти миллӣ, мазҳабӣ, наҷодӣ ва ҷинсӣ арзиши олии мешуморад.

Соли 1993 дувоздаҳ созмони байналмилалӣ, аз қабилҳои Созмони Милали Муттаҳид, Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо, Ҳазинаи байналмилалӣ асҳор, Бонки ҷаҳонӣ ва Бонки Аврупои таҷдид ва рушд, соли 1994 ҳашт созмони байналмилалӣ, соли 1995 ду созмон ва соли 1996 ду созмони дигар намоёндагӣҳои худро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис доданд ва ин намоёндагӣҳо ба фаъолият шурӯъ намуданд.

Тоҷикистон, сарфи назар аз вазъи мураккаби дохилӣ умдатарин манфиатҳои миллии худ ва самтҳои асосии сиёсати хориҷашро дуруст муайян намуд. Тавре ки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таъкид карда буд, «Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи маҳалли ҷуғрофӣ, мавқеи геополитикӣ ва мановфеи иқтисодӣ ба панҷ ҳавзаи сиёсӣ дохил мешавад. Ҳавзаи якум Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил буда, бо вучуди душвориҳои солҳои аввали ташаккулаш ба сӯи таҳкими равобити ҳамаҷониба тамоюли ботинӣ дорад. Ҳавзаи дувум Осиёи Марказист, ки рушди ҳамкориҳои минтақавӣ ва муттаҳидсозии имконоти иқтисодии кишварҳои қаламрави он ба манфиати кулли давлатҳо ва мардумони ин минтақа аст. Ҳавзаи сеюм аз фазои зисти давлатҳои ҳамсояи форсизабон иборат буда, ҳавза бо вучуди он, ки ҳанӯз ба ягон иттиҳоди муштаракӣ сиёсӣ ё иқтисодӣ нарасидааст, аммо онро ҳамбастагии таърихӣ, динию фарҳангӣ ва дурнамои воқеии рушди миллӣ ба ҳам ҷазб мекунад. Ҳавзаи чаҳорум доираи нуфузи давлатҳои мусулмоннишини Шарқ аст, ки онҳоро нафақат ягонагии дину оин ва суннатҳои динӣ, балки имконият ва эҳтиёҷоти рушди миллӣ низ ба ҳам мепайвандад. Ниҳоят, ҳавзаи панҷум ҷомеаи байналмилалӣ, ки ҳамбастагии зоҳирию ботинӣ беш аз пеш қувват мегирад ва ҳам охираву пайваста ба сӯи тамаддуни умумибашарӣ роҳ мепаймояд».

Дарки амиқи мавқеи геополитикӣ ва ба таври дақиқ муайян намудани самтҳои асосии сиёсати хориҷӣ имкон дод, ки Тоҷикистон мавқеи худро дар ҷаҳони муосир дарёбад, онро зина ба зина мустақкам созад ва имкониятҳои ғании байналмилалиро барои ҳалли масъалаҳои дохилӣ равона намояд. Тавре ки Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон таъкид фармуда буд: «... ҳар гуна сиёсати давлат дар ниҳояти кор дифоъ аз мановфеи миллии, ҳунари сиёсатмадорӣ дар арсаи ҷаҳон дарёфтани тавозуни оқилона ва одилонаи мановфеи мухталифи давлатҳо мебошад».

Ҳамкориҳои судманд бо созмонҳои бонуфузи байналмилалӣ – Созмони Милали Муттаҳид, Созмони Амният ва Ҳамкорӣ дар Аврупо, Созмони конфронси исломӣ, Иттиҳоди Аврупо, Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил, Иттиҳоди иқтисодии Авруосиё, Созмони ҳамкориҳои Шанхай ва дигарҳо дар сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавқеи муҳимро ишғол менамоянд. Қобили зикр аст, ки робитаҳои манфиатбахш Тоҷикистонро ба ҷаҳониён ошно сохта, онҳоро аз сиёсати дохилӣ ва хориҷии кишвар ҳамчун давлати демокративу ҳуқуқбунёд огоҳ намуд. Созмонҳои зикршуда бо Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамкориҳои судманд барқарор намуда, мусоидату пуштибонии худро натавонанд барои ба даст омадани сулҳ ва имзои Созишномаи сулҳ, ҳамчунин барои таҳияи лоиҳаҳои барқарорсозии баъдиҷангӣ ва дастгирии инкишофи иқтисодӣ ки кишвар равона карданд.

Яке аз самтҳои муҳими сиёсати хориҷии Тоҷикистон иштироки он дар фаъолияти Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил мебошад. Албатта, на ҳамаи ҳадафҳои ИДМ дар шароити имрӯза пурра амалӣ мешаванд, аммо сарфи назар аз ин, Иттиҳод имрӯз баёнгарии умумият ва ҷавобгӯии манфиатҳои миллионҳо одамони қаламрави собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ мебошад.

Тоҷикистон дар баробари Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил ҳамкориро дар доираи ду созмони дигар дар қаламрави собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ амалкунанда - Иттиҳоди иқтисодии Авруосиё ва Созмони Аҳдномаи амнияти дастаҷамъӣ низ аз афзалиятҳои сиёсати хориҷии худ мешуморад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон ба проблемаҳои минтақа, аз ҷумла ба масъалаи ҳавзаи баҳри Арал диққати ҷиддӣ медиҳад. Кишвари мо яке аз муассисони Фонди байналмилалӣ наҷоти Арал буда, дар қатори дигар давлатҳои Осиёи Марказӣ ҷидду ҷаҳди худро барои ҳалли ин проблемаи минтақавӣ ва ҷаҳонӣ равона менамояд. Дар ҷараёни гуфтушунҳои сарони

Ҷомеаи ҷаҳон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://kumitaizabon.tj>)

давлатҳои Осиёи Марказӣ истифодаи оқилонаи захираҳои об ҳамчун мушкилоти ҷиддии минтақа мавриди баррасӣ қарор мегирад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон натанҳо ба мушкилоти наҷоти баҳри Арал, балки ба проблемаи таъмини аҳолии дунё бо оби нӯшокӣ ва истифодаи сарфакоронаи захираҳои об таваҷҷӯҳи ҷиддӣ медиҳад. Ташаббусҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба Соли байналмилалӣ оби тоза эълон намудани соли 2003, Даҳсолаи амалиёти байналмилалӣ «Об барои ҳаёт» пазируфта шудани солҳои 2005-2015, ки аз тарафи беш аз 180 давлати ҷаҳон дастгирӣ ёфтаанд ва «Соли байналмилалӣ ҳамкорӣ дар соҳаи об» эълон шудани соли 2013 нишонаҳои возеҳи афзудани эътибори Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ мебошанд.

Дар давоми 20 соли ҳамкорӣ бо Созмони Милали Муттаҳид Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон 14 маротиба ҷиҳати иштирок ва суҳанронӣ дар иҷлосияҳои Маҷмаи Кулли ин созмони мӯътабари олам ширкат варзида, зимни ҷаласоти он бо пешниҳодоти фарогири манфиатҳои минтақавӣ ҷомеаи башарӣ таваҷҷӯҳи мардуми сайёра ба мушкилоти Тоҷикистон, Осиёи Марказӣ ва Афғонистони ҷангзада ҷалб намудааст.

Кишвари пешсафу пешоҳанг дар татбиқи «Ҳадафҳои рушди ҳазорсола» эътироф шудани Тоҷикистон низ аз дастовардҳои намоёни он дар муаррифии давлате, ки ҳоло дар роҳи дурусти тараққиёт қарор дорад, арзёбӣ мегардад.

Аз миёнаҳои солҳои 90-уми асри гузашта, бо вучуди идомаи муноқишаҳои мусаллаҳона дар кишвар, макони баргузориҳои ҷамоаҳои гуногуни байналмилалӣ минтақавӣ қарор гирифтани шаҳри Душанбе ва дигар манотиқи Тоҷикистон худ нишонаи истиқрори тадриҷии вазъ, эътироф ва эътироми сиёсати давлатдории роҳбарияти давлат буд.

Ҳоло дар Ҷумҳурии Тоҷикистон сафоратҳои давлатҳои чун Арабистони Саудӣ, Афғонистон, Британияи Кабир ва Ирландияи Шимолӣ, Иёлоти Муттаҳидаи Амрико, Озарбойҷон, Олмон, Покистон, Туркия, Туркменистон, Франция, Федератсияи Россия, Ёзбекистон, Эрон, Чин, Ҷопон, Ҷумҳурии Корея, Ҳиндустон, Қазоқистон ва Қирғизистон кушода шуда, ба фаъолияти мунтазам шурӯъ намудаанд. Як идда давлатҳои дигар низ дар арафаи кушодани сафоратҳои худ қарор доранд.

Ҷумҳурии Тоҷикистон низ вобаста ба манфиатҳои миллӣ ва самтҳои асосии сиёсати хориҷӣ худ дар 23 давлати хориҷӣ - Австрия, Арабистони Саудӣ, Афғонистон, Белгия, Британияи Кабир ва Ирландияи Шимолӣ, Иёлоти Муттаҳидаи Амрико, Ҷумҳурии Куба, Озарбойҷон, Олмон, Миср, Покистон, Туркия, Туркменистон, Федератсияи Россия, Ёзбекистон, Украина, Эрон, Чин, Ҷопон, Швейтсария, Ҳиндустон, Қазоқистон ва Қирғизистон намоёндагӣҳои дипломатӣ (сафоратҳо) ва дар назди Созмони Милали Муттаҳид, Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо, Созмони ҳамкории иқтисодӣ (ЭКО), Созмони конفرонси исломӣ, Созмони ҳамкории Шанхай, НАТО ва Иттиҳоди Аврупо намоёндагӣҳои доимии худро боз намудааст. Ҳоло дар Аморотии Муттаҳидаи Араб Консулгарии генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунад.

Дар Тоҷикистон намоёндагӣҳои 30 созмони байналмилалӣ минтақавӣ, 9 намоёндагии агентӣҳо ва муассисаву сохторҳои СММ фаъолият доранд. Ҳоло дар кишвар 46 намоёндагии созмонҳои байналмилалӣ ғайриҳукуматӣ ба қайд гирифта шудаанд, ки якҷо бо созмонҳои байнидавлатӣ (байниҳукуматӣ) дар инкишофи соҳаҳои гуногуни ҳаёти ҷамъиятӣ саҳми бевосита доранд.

Татбиқи стратегияи минтақавӣ ва байналмилалӣ Тоҷикистон дар шароити ниҳоят ҳассос, мураккаб ва зудтағйирёбандаи ҷаҳон дар оғози асри XXI ҷараён мегирад, ки равандро ва тамоюлоти он ба мазмуни таҳаввули ҳастии иҷтимоии кишвар ва мардуми мо таъсири амиқ ва рӯзафзун доранд ва хоҳанд дошт.

Бо вучуди мушкилоти дохилӣ ва таъсири харобиовари вазъи маълуми минтақавӣ мо дар муқобили ин таҳдиду хатарҳо мавқеи усулӣ ва қатъӣ гирифта, кишвари худ ва амнияти суботи минтақаро аз оқибатҳои фалокатбори онҳо то ҳадди имкон ҳифз кардем. Дар иртибот ба ин ҳаёт дурустии мавқеи раҳбарияти давлату Ҳукумати Тоҷикистонро собит сохт.

Хатарҳои вобаста ба равандроҳои ҷаҳонишавӣ, даҳшатангезию ифротгарой, гардиши ғайриқонунии маводи мухаддир, ҷинояткориҳои трансмиллӣ, офатҳои табииву техногенӣ ва мавқеъгириву таъсиррасонии на ҳама вақт мусбати абарқудратон барои Осиёи Марказӣ возеҳанд, зеро ин минтақа дорои сарватҳои бузурги ҳаётан муҳими иқтисодӣ ва мавқеи геостратегию геополитикӣ мебошад. Табиист, ки қудратҳои асосии ҷаҳонӣ барои ҳузуру ва таъмини нақши худ дар минтақаи мо талош доранд.

Ин тамоюлоти асосии ҷаҳонӣ муосир ва равандроҳои пайваستا бо онҳо зарурати дарки масъулону ва пешбурди созандаи манфиатҳои глобалиро ба миён мегузоранд.

Дар ҷунин шароит ба роҳ мондани ҳамкории судманди байналмилалӣ ба хоҳири коҳиш ва

Чомеаи ҷаҳон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://kumitaizabon.tj>)

рафъи хатарҳои асосии глобалӣ самти муҳимтарини амалиёти муштараки чомеаи башарӣ мебошад. Пешгирии оқибатҳои ниҳоят хатарноки тамоюлоти дигари рӯз, қабл аз ҳама “бархӯрди тамаддунҳо” низ аз вазифаҳои муҳимтарини инсоният аст.

Тоҷикистон дар таҳия ва татбиқи стратегияи комплексӣ ва санҷидаи сиёсати хориҷӣ дар даврони истиқлолият, баҳусус солҳои охир ин тамоюлоту равандҳо ва ҷиҳатҳои дигари муҳими ҷаҳони дар ҳоли тағйиру таҳаввули босуръатро мадди назар дошт ва пайваста кӯшиш дорад, ки манфиатҳои стратегияи Ватан ва мардуми худро дар ҷаҳорҷӯбаи сиёсати «дарҳои кушода» дар сатҳи шоиста таъмин намояд.

Маҳз ба шарофати сиёсати муваффақонаву боровари Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон чомеаи ҷаҳонӣ ба Тоҷикистон ва азму ҷасорати қавӣ, талошҳои пайвастаи Сарвари давлат дар роҳи ободиву ороиши Ватан, арҷгузорӣ ба таърихи пурғановати миллати бостонии тоҷик ва ташаббусҳои созандаву некбинонаи ӯ бо нигоҳи бозътимод ва хайрхоҳона назар дорад. Ин аст, ки Тоҷикистон дар муддати кӯтоҳ аз минтақаи даргир ба маркази баргузори чорабиниҳои минтақавию ҷаҳонӣ табдил ёфт.

Дар шаҳри Душанбе дар як вақт пазиroy намудани ҳамоишҳои сарони давлатҳои се созмони қаламрави собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ – ИДМ, Иттиҳоди иқтисодии Авруосиё ва СААД 5-6 октябри соли 2007, ҷаласаи навбатии Шӯрои сарони давлатҳои аъзои Созмони ҳамкории Шанхай ва мулоқоти сеҷонибаи сарони давлатҳои Тоҷикистон, Афғонистон, Эрон 28 августи соли 2008, мулоқотҳои сеҷонибаи сарони давлатҳои Тоҷикистон, Афғонистон, Покистон ва чорҷонибаи Тоҷикистон, Афғонистон, Покистон ва Федератсияи Россия 30 июли соли 2009, Конфронси илмӣ байналмилалӣ бахшида ба 800 - солагии Ҷалолиддини Румӣ 6-8 сентябри соли 2007, Симпозиуми байналмилалӣ «Мероси Абӯҳанифа ва аҳамияти он дар муқолаи тамаддунҳо» 5 октябри соли 2009 бо иштироки зиёда аз 500 нафар олимону мутафаккирон ва шахсиятҳои барҷастаи олами сиёсат ва илму маърифат аз 50 кишвари ҷаҳон, иҷлоси 37 - уми Шӯрои вазирони қорҳои хориҷии давлатҳои аъзои Созмони Конфронси Ислонӣ 18-20 майи соли 2010, Конфронси байналмилалӣ Созмони Милалӣ Муттаҳид оид ба натиҷагирӣ аз нимаи якуми 10 - солаи амалиёти ҷаҳонии «Об барои ҳаёт» (2005-2015) ва баррасии нақшаҳо барои панҷсолаи дуюми он 08-09 июни соли 2010 бо ширкати намояндагони воломақом аз 70 давлат ва 65 созмони минтақавию байналмилалӣ ва ҳамчунин баргузоршавии конфронсу семинар ва симпозиумҳои сершумори дигар гувоҳи возеҳи табдил ёфтани Тоҷикистон ба маркази баргузори чорабиниҳои минтақавӣ ва ҷаҳонианд.

Дар маҷмӯъ, таҳия ва татбиқи усуливу пайгиронаи стратегияи ҳамаҷониба асоснок ва санҷидаи байналмилалӣ бо дарназардошти ҳадафҳо ва манфиатҳои олии Ватан, ҳамчунин ҳамоҳанг сохтану омешиш додани онҳо бо ниёзҳо ва манфиатҳои глобалӣ сабабгори узви мустақил, фаъол, ташаббускор ва соҳиббэхтироми чомеаи ҷаҳонӣ гардидани Тоҷикистони соҳибистиклол мебошад.

Баҳодиҳии муҳтаво: 1

Баҳои миёна: 1 (1 овоз)

Манбаъ: <http://kumitaizabon.tj/tg/content/chomeai-chakhon?mini=2022-09>